

Покојни Никола Милошевић поредио је дејтонску Босну с три дивље мачке затворене у истом цаку које непрестано гребу изнутра и тврдио је да је питање дана када ће тај цац подерати. Узајамна напетост између ентитета још није достигла ту силу, али, руку на срце, ради се на томе.

Професор Ненад Кецмановић износи, у једном ауторском тексту, претпоставку да су амерички уставни архитекти поратну БиХ од почетка посматрали као развојни пројекат по коме "већи ентитет" представља нуклеус јединствене мултикулти државе у коју ће се постепено утопити и РС. Тако је 80 одсто укупне међународне економске помоћи упућено у Федерацију како би то привукло Србе да сами поруше међуентитетске границе. "А обавијештени бошњачки аналитичари су најављивали: осиромашена РС ће потрчати под скуте богатој Федерацији, попут Источне Њемачке – Западној", пише он.

Ни то се није догодило. Милорад Додик успешно управља својим делом Босне, након обилне аквизиције београдског "Телекома" у тамошњу телефонију, нешто преко 700 милиона евра, али и сам отвара границе капиталу. Многи српски бизнисмени планирају да тежиште својих пословних активности тамо преселе.

Босанско питање ипак се вратило на сцену, као једно од кључних питања целог региона. Без мирне Босне нема мира на Балкану, а без мира на Балкану и тако даље...

Све се, у овом тренутку, врти, као што је за "Политику" написао Ђорђе Вукадиновић, "око покушаја да се под најразличитијим изговорима, а они су најчешће у вези са потребом прилагођавања, наводним, ЕУ стандардима и јачањем централних институција, спроведе дерогирање Дејтонског споразума, Републици Српској одузме што више овлашћења, а од Босне и Херцеговине направи што унитарнија држава под доминацијом већинског, бошњачког елемента".

Побуна Републике Српске против даље ревизије дејтонског оквира ове необичне творевине дошла је за Београд у врло незгодном тренутку. Како задовољити и Брисел од кога се очекују благовести о кандидатури за чланство у ЕУ, за шта је актуелна влада више него што је политички паметно везала своје изборне шансе, а, с друге стране, не издати прекодринске сународнике.

Након трилатералног састанка са председником Турске Абдулахом Гулом и трочланим Председништвом БиХ у Карађорђеву, Борис Тадић је поновио да Србија у потпуности поштује Дејтонски мировни споразум као и територијални интегритет свих својих суседа. Неће се, рекао је председник Србије, мешати у унутрашње ствари Босне и Херцеговине. То је очекивано испуштање ритуалног дипломатског звука, али се надам да Тадић не мисли баш тако.

Србија је један од потписника и гаранта Дејтонског споразума и таква изјава је била очекивана, али то неће умирити оне три мачке с почетка текста. Уставно решење за Босну и Херцеговину јесте у суштини један провизоријум који је одржаван пуних 16 година, али уз сталну дораду којом нико у суштини није задовољан. Српска страна наводи да је Република Српска губила своје надлежности (у РС су израчунали, чак 56 у односу на изворна дејтонска решења), а са њима и смисао свог постојања, док је централна власт у БиХ, са три догурала до 11 министарстава и са 6 на 87 институција и чак 22.000 запослених.

У београдској чаршији се с ниподаштавањем гледа на питање босанске конституције и слабо се схватају размере сукоба који тамо перманентно траје. Српска политичка и јавна елита је егоцентрична и занета само питањима из сопственог сокака – шта је у Патријаршији појео Тома Николић и шта је рекао, поводом тога, овај или онај – и не би било први пут да се такав однос према стварности изроди у зло ширих размера.

Овде се ради о томе да се контролише процес измена дејтонског аранжмана који вероватно јесте превазиђен, што никако не значи да би Република Српска требала да буде губитник у тим изменама. Усудио бих се чак да кажем да је са становишта економских и политичких интереса за Србију важније питање Босне него Косова.

Косово је, осим мита, готово испражњено од других садржаја, а Република Српска је

озбиљан фактор у балканско-европским пословима и кључ стабилности и мира у региону. Ако Турска то схвата, ваљало би и ми то да схватимо и да се умешамо, али овај пут на конструктиван начин.

Мала са рекламе: Да ли је нерад српски сан

Кад сам ја био мали, онај ко би дошао у парк и правио се важан с новим бициклом био је ближи батинама него што се то данас може наслутити. Зато ми дође да изударам оно дете, ни криво ни дужно, с рекламе једне банке које нас свако мало, с телевизије и билборда, пита: "Је л' и ти имаш свој стан?"

Још стармала с рекламе држи у руци шољицу за кафу, ваљда у глави аутора рекламе, симбол малограђанске ситуираности и кућног мира, све у нади аутора и наручиоца да ће деца да спопадну родитеље да скоче у најближу експозитуру и задуже се да би купили стан. Па да је лутка у питању било би неукусно, а камоли кад је реч о инвестицији о којој стотине хиљада људи машта баш зарад своје деце која би волела да им родитељи имају стан.

Таман се стишала галама око оног "Мегатрендовог" рекламирања "паљења из земље" као врхунца успеха у животу, а ето нам новог скандала у чаробном свету маркетинга који недостатак добрих идеја надокнађује дебелим глупостима.

Сваки дан пролазим поред неког округлог киоска на Тргу републике у коме се продају листићи за Бинго. Киоск је украшен сликама и рекламним текстовима. Један од њих гласи: "Нећу морати ништа да радим следећих двадесет година. Остварићу српски сан!"

Реч је наградној игри Државне лутрије Србије која, ето, нерад поистовећује са српским сном. То можда, нажалост, јесте тачно, али је противно државним интересима, цивилизацијским стандардима и пожељном културном моделу.

А после се питамо зашто нам иде овако како нам иде.

Мирис свлачионице: Године и глупости

Током кратке фудбалске каријере открио сам специфични смрад у мушким свлачионицама. Све је ту измешано: зној, тестостерон, страх, туга, радост исто тако, пара из купатила, побацане штуцне и копачке, гаће и дресови на све стране, влажни пешкири и лепљиви додири... Кроз све то пробија се мирис неког асепсола којим чистачице бришу подове и клупе.

Заборављени мирис свлачионице нањушио сам поново кад сам угледао славље Партизанових играча након победе у последњем дербију "вечитих ривала" на коме се поново показало да је достојанство теже сачувати у победи него у поразу, што је можда узроковано и јаким утицајем свлачионичарског воња на актере догађаја.

Видео-запис еуфоричног певања простачке навијачке песме, у чему је хоровођа био тренер фудбалера Партизана, доказује чињеницу да победа опије човека. После се вадио на младост. Човек има 37 година. То доказује да човек никад није довољно стар да не би правио глупости.

(Време)